

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

43-ПИЛ ЧИҚИШИ
№48 (11797).

Якшанба, 26 февраль, 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ ЎЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

Халқлар дўстлиги университети Патрис Лумумба номи берилди

СССР МИНИСТРЛАР
СОВЕТИДА

хисобга олиб, СССР Иттифок
Министрлар Совети қарор қил-
ди:

Африкадаги миллий озодлик
ҳаракатининг атоқли арбоби,
Конго халқининг қахрамони,
Конго Республикасининг бош

министри бўлган, ўз мамла-
катининг эркинлиги ва мустақил-
лиги учун курашда ўз жонини
фидо қилган Патрис Лумумба
хотираси шарафига Москвадаги
Халқлар университети Патрис
Лумумба номи берилсин ва бу-
дан бўён бу университет Пат-
рис Лумумба номидаги Халқлар
дўстлиги университети деб ата-
син.

Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Жавоҳарлал НЕРУГА СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. ХРУЩЕВНИНГ мактуби

22 февралда СССР Министрлар
Советининг Раиси Н. С. Хрущёв
Ҳиндистон Республикасининг Бош
министри Жавоҳарлал Неруга
мактуб юборди.

Бу мактуб қуйида эълон қили-
нади.

«Муҳтарам Бош министр жа-
воҳарлал, Африкадаги миллий озодлик
ҳаракатининг атоқли арбоби, Кон-
го Республикасининг ҳукуматининг
бошлиғи Патрис Лумумба ва
унинг садошлари — сенат раиси
Жозеф Очото ва мудофаа минис-
три Морис Мпозоллардан қонли ўч
олинганлиги муносабати билан
Совет ҳукуматининг муҳозаала-
рини баён этмоқ учун Сизга шу
мактуб билан мурожаат қилаётир-
ман. Жаҳоннинг кўп мамлакат-
ларида бўлгани каби, Совет Итти-
фиқда ҳам мустамлакачилар ва
уларнинг малайлари қилган бу
жаноат ўз-ўзидан ғазаб тўқини-
ни қўзғатиб юборди, бу ғазаб кўп
киши мустамлакачиларнинг бебоқ-
ликларига хотима берилсин. П. Лу-
мумба ва унинг садошларини ўлди-
ришда айбдор бўлганлар қаттиқ
жазолансин, деган талаб билан қи-
линаётган норозилик намойишла-
рига айлиб кетди.

Патрис Лумумба ўлдирилганли-
ги тўғрисидаги хабар сабабидан
ўзимда туғилган ғазабни ва унинг
жаллодларидан жириганиш ҳисла-
рини шу сатрларни ёзаётган ҳа-
ммага аранг босиб турганлигимни
айтиб ўтирмайман. Лекин ҳар
бир виждонли кишининг диёна-
тига шунчалик қаттиқ теккан бу
ёвузлик натижада туғилган ҳис-
ларини тийиб туриш ҳар қанча қи-
ян бўлса ҳам, аввало, ақл-идор
билан, ўз халқларнинг манфаат-
лари ва тинчликни таъминлаш
манфаатлари билан ҳисоблашиб
иш қилиш давлат арбобларининг
борчидир. Ғам қолдирган яна ва
жароҳатларнинг ўрни вақт ўтиши
билан йўқ бўлиб кетади, лекин
сиёсий проблемалар қода беради,
бу проблемаларни эса ҳал қилиш
керак.

Хозир, бизнинг фикримизча,
Конго дўстлари Конго халқининг
ўз мустақиллиги учун олиб бора-
ётган адолатли курашига қандай
ёрдамлашлари мумкинлиги тў-
ғрисидаги аниқдан бую қотириш
билан бирга, умуман Бирлашган
Миллатлар Ташкилотига ва унинг
ислаҳоти таллуқли хийла кенг
проблемалар устида ҳам беш қи-
яш зарурлиги туғилмоқда.

Конгодаги воқеалар ва айниқса
бош министр Лумумбанинг ўлди-
рилганлиги бу воқеаларда бош
секретари Хаммаршельд қандай
роль ўйнаганлиги ва умуман
унинг фаолияти тинчликни сақла-
ши ва халқларнинг ҳуқуқларини
ҳимоя қилиши лозим бўлган халқ-
аро ташкилот бўлиши Бирлашган
Миллатлар Ташкилотининг қиё-
фасида қандай из қолдирилганли-
ги масаласини синчалик қўриб
қиқашга мажбур қилади.

Ҳўш, Конгода қандай ҳодиса
юз берди? Эндигида бу савал
ҳеч қиммат сир эмас. Конгонинг
бардан ва солиқ ватанпарварлари
бўлган Лумумба ва унинг ўроқ-
лари мустамлакачи империалистик
давлатларнинг фитниса натижа-
сида қурбон бўлишди. Бу фитнианинг
манбалари мустамлакачиларнинг
агрессиясидан ўз мамлакатларининг
мустақиллигини ҳимоя қилишда
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тининг маддадига тайинмоқчи бўлган
Конго ҳукуматининг илтимосига
жавабдан Конго ерига Хаммар-
шельдга бўйсундирилган чет эл
қўшинлари қириб келган қуварларда
бошланган эди. Бу ёвузликни қи-
яшга қўрилган таъғирларни тў-
ғрिलाши, шу жумладан мустамла-
качиларнинг ишларида таъбалаган
малайи Ило атрофида бўлаётган
машмашлар тўғрисидаги хабар-
лар билан Гарб матбуоти тўлиб
қиқашти деса бўлади.

Мустамлакачилар ўз планлари-
нинг амалга оширилишига Лумум-
ба тўқсин бўлиб турганлигида,
Конго ҳукуматининг бошлиғи ўз
мамлакатини тўла равишда муста-
қил қилиб олиш ва унинг Бельгия
мустамлакачиларидан озод қилиш
учун ҳаракат қилаётганлигига қано-
ат ҳосил қилишлари биланқон
Патрис Лумумбани йўқ қилиб ю-
бориш масаласи, аслини олганда,
ҳал қилиб қўйилган эди.

Хаммаршельдга қарашли қўши-
ла Конгога келиши биланқон дар-
ҳол бу қўшинлардан Лумумбага
қарши, Лумумба бошчилигидаги
ҳукуматга қарши фойдаланилди.
Аэродромлар ўраб олиниди, радио-
станцияга қирилган йўл бекитиб
қўйилди, қонуний ҳукуматнинг
мамлакат вилоятлари билан алоқа-
си узиб қўйилди. Иш шу даража-
га бориб етдики, Конго бош ми-
нистрини ҳатто Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотига бориш учун
самолет олиш имкониятидан ҳам
маҳрум қилиб қўйилди. Ваҳоланки,
у ўзига қўшилган жобори бр-
дам бериши, шу ташкилотнинг
ўзидан илтимос қилган эди.

Мамлакатни парчалаш бошлан-
ди. Энг бой янот бўлган Катан-
га ҳақиқатда Конгонинг ақтариб
ташланди. Бу виллоятга бельгия-
лик матбуур ўринга сўйма бир ки-
шини — маҳаллий аҳоли ораси-
дан танлаб олинган, мустамлака-
чиларга сотилган, Конго терри-
торийсининг шу қисмида мустамла-
качиларнинг ҳукмронлигини тик-
лаш учун ниқоблайдиган парда
бўлиши лозим бўлган кўғирқоч
Чомбени қўқайтириб қўйилди.

Ҳўш, буларнинг ҳаммаси нима-
ни кўрсатади? Булар шунини кўр-
сатадики, Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига номидан Конгога қў-
шилган жоборида вақтда Хам-
маршельд бу қўшинлардан нима
учун фойдаланишини билар эди.
Бундан ташкари Хаммаршельднинг эки-
си устида бораётган йўл, балки
унга ўз айтганини қилдираётган-
лар устида бораётган, монополист
мустамлакачиларнинг сиёсати ус-
тида гап бораётган. Монополист
мустамлакачилар эса, мустақил-
лик олган собиқ мустамлака мам-
лакатларининг халқларини аввалги-
дек эзиб ётишни ва эксплуатация
қилишни истайдилар. Ўлгудек
йраланган йиртқиқ ўан ушлаб ол-
ган жониворини ўз панжасидан
чиқариб юборишни истамай, кучи
борича унга азоб беришни иста-
гани каби, Бельгия мустамлакачи-
лари ва уларнинг НАТО даги ше-
риклари ҳам илгари ўзлари учун
мустамлака бўлиб келган Конго-
нинг мустақил яшаш учун йон-
ғонлигига, ўз қаддини ростлаб
олаётганлигига сира тоқат қило-
лаётдилар.

Шунинг айтишнинг керакки, му-
стамлакачиларнинг бу найранглари
илгари ҳам очиб қўрилиб турган
эди. Шунинг учун ҳам, Совет ҳу-
кумати Бош Ассамблеянинг XV
сессиясида Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига апаратининг, асосан
Хаммаршельднинг ҳаракатларини
ва шу ташкилотнинг ҳозирги бир-
ҳамма структурасини танқид қи-
либ чиқди. Мустамлакачилар
ва тинчлик душманлари шу ташки-
лот олдига турган халқаро маса-
лаларнинг ҳал қилинишига тўла
қийинчилик қилмоқ учун Бирлашган
Миллатлар Ташкилотидан фойда-
ланиб қандай тактика юргизмоқ-
да эканлиги ҳақида қўриқиб
ўша вақтдаёқ равшан бўлган
эди. Мустамлакачи ва империали-
стик давлатлар Бирлашган Миллат-
лар Ташкилотидан ўз манфаатлари
йўлида қандай фойдаланаётганли-
қларини аён қилиб турган ёрқин ми-
солларни кўрган эдик. Агар соци-
алистик мамлакатлар, шунингдек
бестарфил сиёсатини ўтказмаётган
мамлакатлар бунга тоқат қилиб
индамай турганларида эди, бу ҳол
шу мамлакатларнинг раҳбарлари
аҳволга реал баҳо беришни ва
бу аҳволдан тегишли ҳуқуқлар
чиқаришни бийматидан бефайси
қилишга бўлиб қолганлигини кўр-
сатган бўлар эди.

Хозир мустамлакачилар ўзлари
эксплуатация қилиб келган халқ
ўлар устидан қилаётган ўз ҳуқу-
қларининг илгари оғи кў-
пол шакллари ўринга янада кўп-
роқ пардаларни ва маккор метод-
ларини ишлатишга интиломоқдалар.
Улар ўз одамлари орқали ҳара-
кат қилиб, ниқобланмоқдалар.
Хонилар ва сотчилар эса, яъни
ўз халқига эмас, балки ким кўпроқ
пул берса шунга хизмат қилишга
тайёр бўлиб турган Чомбе, Мобуту
ва Касавуб сингари реэги одам-
лар ҳамма вақт тоқинади.

Бундай бир савмал туғилди:
Конго халқига хиёнат қилган бу
сотчилар нима билан тирқиқчилик
қилмоқдалар? Мобуту ва Чомбе ўз
бандитларига қимилларнинг саҳи-
ли билан берган маблағидан пул
туламоқда? Уларга Бельгия му-
стамлакачилари пул тулаб келма-
ганлиги ҳар бир қишга маълум.
Бу пулни тўлаётганлар фақат
Бельгия мустамлакачиларининг
амас, Биз бошқаларнинг номини
айтиб ўтирмаймиз, лекин бунақа
пул тўлаётган манбалар анча кенг
эканлигини ўзининг ҳам тушуна-
си. Рампандирки, Бельгиянинг
ҳарбий блокадеги, мустамлакачи-
лар блониди иттифоқчилари қу-
ватламаларида эди. Бельгия ҳуку-
мати бундай ҳаракатлар қилолмас
эди. Бельгия Конгода фақат ўз си-
ёсатининга ўтказмаётган йўл, у,
НАТО, СЕНТО ва СЕАТО синга-
ри блокадеда қатнашувчиларнинг
сиёсатини ҳам ўқитмоқда. Бель-
гия ҳукуматининг ўзининг жазо-
сиз қилишга бўлган илтиҳоти ма-
на шуларга асосланмоқда.

Тарихнинг боришини тўхтатиб
қолмоқчи, халқларнинг мустамла-
ка асоратидан қутулишига тўқин-
дик қилмоқчи бўлганлар ҳозирги
қунда бир-бирларини қўлаб-қу-
ватламоқдалар ва бутун дунёнинг
эркесвар қучларига биргаликда
қарши бўлиб чиқмоқдалар. Бу ҳол
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тининг Бош Ассамблеяси мустам-
лака мамлакатлари ва халқларга
мустақиллик бериш тўғрисидаги
декларацияни ўзининг кейинги
сессиясида қабул қилаётган вақт-
да яққол кўринди. Маълум халқ-
ларни озод қилиш учун курашаёт-
ганлар билан бунга қарши чиқаёт-
ганлар ўртасидаги кескин фарқ
шу сессияда аён бўлиб қолди. Ле-
кин шунда ҳам мустамлакачилар
ошқорча сўйил кўтариб чиқишга
ботина олмадилар, балки овоз бе-
ришда бетараф қилишни афзал
қўйдилар. Шу тариқа улар Ассам-
блеянинг қарорига ўзларининг ро-
зи бўлмаганликларини ва бу қа-
рорнинг амалга оширилишига қар-
шилик кўрсата беражакларини на-
моён қилдилар.

Бунинг натижаларини тез орада
маълум бўлиб қолди. Мустамла-
качилар ўз мустақиллиги учун ку-
рашаётган Конго халқига қарши
актив ҳужумини бошлаб юбордилар.
Лумумба ва унинг садошлари ўл-
дирилганлиги мустамлака халқлар-
нинг озод қилинишига қарши бўл-
ганлар разил террор ҳаракатлари
қилишга очикдан-очик ўтганли-
қларини кўрсатиб турибди.

Бош министр Лумумбадан ва
унинг садошларидан ўч олинган-
лиги Бирлашган Миллатлар Таш-
килотининг бош секретари Хам-
маршельд Конго воқеаларида жи-
ярич роль ўйнаганлигини бутун
дунёга яққол кўрсатди. Конго Рес-
публикасининг атоқли раҳбарлари
йиртқиқларча ўлдирилганлиги им-
периалистлар ва мустамлакачилар-
нинг гумантаси Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотининг ижроия
аппаратига беш бўлиб турлишга
асло йўл қўйиб бўлмаслигини фо-
жиона равишда кўрсатди.

Бельгия ва бошқа мустамлакачи
давлатлар бандитларнинг қўлига
қўриб бериб қўйдилар, ана шу
бандитларга бош министр Лумум-
бани ушлаб олишлари учун Хам-
маршельднинг ўзи ердан берди.
Хаммаршельд мустамлакачилар
билан тил бириктириб, Конгонинг
қонуний ҳукуматини ва парламен-
тини ҳимоя қилиш чораларини
қўришни ҳар қандай қилиб орқа-
га сурмоқ учун ўзининг беш сек-
ретарлик мавқеидан фойдаланди.
Хаммаршельд Конгога бортан вақ-
тида ҳамма билан музокара-
лашиб бори-ди, мустамлакачилар-
нинг кўғирқочлари Касавубу, Чом-
бе ва бошқаларнинг изазат-ҳурма-
тига баҳо келтири-ди, лекин
мамлакатнинг қонуний бош ми-
нистри Патрис Лумумба билан
хатто учрашишни ҳам истамади,
ваҳоланки, Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига аъзолари бўлган дав-
латлардан баъзиларининг қўши-
лари Патрис Лумумбанинг илти-
мосига бйноан Конгога юборилган
эди, — ана шу фактининг ўзи
ҳам характерли эмасми, ахир.
Биланган жаллодлар Патрис Лу-
мумбага ва бошқа давлат ар-
бобларини қийноққа солиб тур-
ган ва уларни қабилҳарча ўлди-
риш таъғирларини қўриқайтган-
лиги бутун дунёга равшан бўлиб
турган бир вақтда Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотининг беш секре-
тар ва ишларга қаралашиб бўл-
майди» деб риторикли билан қақ-
қайди, қўлини юмиб қўлтиқча ўр-
ди. Лумумба «қочди» деган қўпол
майнобона билан Хаммаршельд-
нинг мустали Конго Республика-
сига ва унинг раҳбарларига нис-
батан қилган қонилик ҳаракатлари
бир-бирига қамбарчас боғлиқлик.
Тарихнинг ёвузлари шуки, ха-
қиқатда Лумумбани Хаммаршельд
қўлига қўйиб қўриқиб қўйди.
Қўлида ниқоқ ёки тўполча
ушлаб турган қишқинга но-
қил эмас, балки унинг қўлига пи-
чот тўқитган киши беш қотилдир.

Ахирлари ва ғазобланганлардан
фактлар мана шу. Мана шу факт-
лар Совет ҳукуматини Хаммар-
шельднинг Конгодаги бондан-оёқ
бутун ўтказиб келган йўли Конго
халқининг манфаатларига пастхак-
лик билан хиёнат қилиш, Бирлаш-
ган Миллатлар Ташкилотининг
принципларини ҳамда одамларни-
нг ва ор-омусининг элементар
нормаларини таъқирлаш йўли бўл-
ди, деган ҳулосага келишга маж-
бур қилди. Бундай киши Бирлаш-
ган Миллатлар Ташкилотидан
раҳбарлик мансабига туриши мум-
кин эмас. Бирлашган Миллатлар
Ташкилотининг ҳомалисида қилин-
ган ёвузликни чидаб тутишнинг
Разилона ўлдирчи билан ўзига
дол туширган кишининг Бирлаш-
ган Миллатлар Ташкилотидан бош
секретари бўлиб қилиниши чидаб
туришмайди.

«Совуқ уруш» тобора шиддат-
ли тус олаётгани учун, «оволов-
лаш» бўлиб кетганига йўл қўй-
маслик учун Бирлашган Миллат-
лар Ташкилотининг структураси-
ни албатта қайта ташкил қилиш
керак. Хозирги аҳвол давом этади-
ган бўлса, Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига апаратининг бошда
Хаммаршельднинг ёки бошқа бирор
кимсани, бари бир мустамлакачи
ва империалистик давлатларнинг
одами тура беради, бу одам шу дав-
латларнинг манфаатларини ҳимоя
қила беради. Бундай сиёсатимас-
қиллилар умуман йўқотилган тақ-
дирдагина, Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига ҳақиқатда халқаро ор-
ган бўлиб қилиш мумкин.

Бизнинг бу масалга доир пози-
циямиз: СССР делегацияси Бир-
лашган Миллатлар Ташкилотига
Бош Ассамблеясининг XV сессия-
сида ўтган йил сентябрь ойидаёқ
равшан баён қилиб берган эди.
Шу вақтда биз ҳозирги вақтда
мустамлакачи, империалистик дав-
латларнинг манфаатларини аке
этирайётган беш секретарининг
яқоблашди ҳокимияти бўлмаслиги
учун Бирлашган Миллатлар Таш-
килотининг структурасини қайта
ташкил этиш тўғрисида тақлиф
қилиш эдик. Шу вақтда биз
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тида битта эмас, балки учта сек-
ретар бўлиш, бу уч секретарининг
ҳар бири мамлакатларнинг ҳозир-
жаҳонда юзқўнда келган уч асосий
группасининг: Гарб давлатлари-
нинг ҳарбий блокадеда қатна-
шувчи давлатларнинг, социалист-
ик давлатларнинг ва бетараф
мамлакатларнинг вакиллари бў-
лиш, деб тақлиф қилган эдик.

Структура мана шундай бўла-
ганидан ҳар қайси тўрға Бирлаш-
ган Миллатлар Ташкилотига қа-
бул қилинаётган қарорларнинг
характерига таъсир қилиш учун
тенг имкониятга эга бўлар эди ва
бу қарорлар Бирлашган Миллат-
лар Ташкилотига аъзо бўлган
мамлакатларнинг мана шу уч
группасидан биронтасининг ман-
фаатларига қарши қаратилмаган

қарорлар бўлар эди. Ана шунда
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тининг фаолияти у ёки бу гу-
руҳининг тор манфаатлари белги-
лаб бермади, балки Бирлашган
Миллатлар Ташкилотига аъзо бўл-
ган ҳамма мамлакатларнинг умум-
ий манфаатлари, социал ва сиё-
сий тузумларидан қатъи назар,
ҳамма давлатларнинг ҳамкорлиги
ва тинчлик манфаатлари белгила-
б берган бўлар эди ва бу ташкилот
чинаям Бирлашган Миллатлар
Ташкилотига бўлар эди. Бирлашган
Миллатлар Ташкилотига шундай
бўлиши лозим, аммо у жаҳонда
вуқўнда келган реал аҳволга мос
келмай қолган ўзининг ҳозирги
структураси сабабидан ҳозир шун-
дай ташкилот эмас.

Биз давлатларининг бошқа груп-
паларига нисбатан социалистик
мамлакатларга Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотидан қандайдир
алоҳида афзаллиқлар беришсин
деган қўриқиб қўйишнинг йўли
ёқ. Шунинг назарда тутиш ке-
ракки, Бирлашган Миллатлар Ташки-
лотига мамлакатларнинг у ёки бу
группаси нисбатан таъсир ўтказиб
туришни доимий бир нарса эмас,
вақт ўтиши билан бу нарса ўзга-
ра беради. Империалистик, му-
стамлакачи давлатлар Бирлашган
Миллатлар Ташкилотидан ҳақиқат-
да ҳукмрон бўлиб олиб, ўз сиё-
сатларини ўзларининг сўзларидан
қиймайдиган Хаммаршельд орқа-
ли ўтказиб келётган ҳозирги стр-
руктурани ҳатто сақлаб турган
тақдирда ҳам шундай пайт кели-
ши мумкинлиги, ўша пайтда ҳал
қилувчи таъсирини, шу жумладан
беш секретарга ҳам ҳал қилувчи
таъсирини давлатларнинг бошқа
группаси, масалан, социалистик
мамлакатлар ўтказадиган бўлиб
қолиши мумкин. Лекин биз шун-
дай бўлишини ҳам истамаймиз.
Бизнинг талаб қилаётган нарсамиз
фақат шуки, давлатларнинг ҳам-
ма группалари Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотига ҳақиқатдан
баъбаравар имкониятларга эга
бўлишлари, ва ўз хоҳишларини
бир-бирларига қўриқиб қабул қи-
лдирай, балки тинчликни мустах-
камлаш манфаатларини қўлаб-
баъбаравар асосда ҳамкорлик қи-
ладиган бўлишлари, деймиз.

Аммо, ҳозир аҳвол шундай бў-
либ қолгани, Бирлашган Миллат-
лар Ташкилотининг ҳозирги стр-
руктура шундай бўлиб қолганига
давлатларнинг бита группаси
қўриқиб қўйди, аммо бу
группа мамлакатларнинг сони
жиҳатидан ҳам, аҳолисининг сони
жиҳатидан ҳам энг қичқина групп-
лардир, — ана шу группа Бирлаш-
ган Миллатлар Ташкилотининг
ижроия органлари орқали ўзининг
агрессив, мустамлакачиллик сиё-
сатини ўтказиб келмоқда. Хуллас,
ҳозир империалистик давлатлар
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тидан ҳам социалистик мамлакат-
ларга қарши, ҳам мустамлака қа-
рамчилигини қутулган ва бетараф-
лик сиёсатини ўтказиб йўлга ту-
либ олган давлатларга қарши
фойдаланишнинг уюшмоқдалар. Бу-
ндай йўл муваффақиятсизликни ун-
даш турган гап, албатта. Баллар-
ти, бирор кимса Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотига шу руҳдаги
бирор қарорни қабул қилиб олди-
ришга муваффақ бўлган тақдирда
ҳам, бу қарорлар ҳеч қандай қучга
эга бўлмайди ва Бирлашган
Миллатлар Ташкилотини тузиш
қучида унинг олдида қўйилган ва-
зифаларга — халқаро кескинликни
юмшатиш ва ҳарбий конфликтлар-
га йўл қўймаслик вазифаларига
жавоб берадиган қарор бўлиб
қимайди, албатта. Бундан таш-
қари, империалистик давлатлар-
нинг бу ҳоқиларини бошқа мам-
лакатларга қабул қилинган йўл
нишлари вазиятини анда кескин-
лаштиришга олиб келади, ҳолос.
Бундай сиёсат тинчликни ишита хиз-
мат қилмай, балки жанжалларни
қучайтиришга хизмат қилади. Бу
сиёсат хатарили оқиматлар туғди-
ради. Конго мисолида бу нарса
айниқса яққол кўринди. Агар шу
йўл давом эттириладиган бўлса, у
кескинликни энг юқори нүқтага
чиқариб юбориши ва жаҳонни
учинчи жаҳон уруши хавфига та-
қаб қўйиши мумкин.

Бундай перспективага қўйиш
мумкинми? Биз, асло мумкин эмас,
воқеаларнинг шу йўлда ривожла-
ниш имкониятига йўл қўймаслик
ларур, деб ҳисоблаймиз. Шу саба-
бдан, Совет ҳукумати шу нарсатга
айлиширди, кимки Бирлашган Мил-
латлар Ташкилотининг мустахкам
лашши ва уни соғлом ташкилотга
айлантириши астойдил истава,
кимки халқаро вазиятни юмшати-
ш ва тинчликни мустахкамлаш
тарafdида бўлса, у, Бирлашган
Миллатлар Ташкилотини адолат-
ли асосда қайта ташкил этиш
тўғрисидаги тақлифни қувватла-
маслиги мумкин эмас.

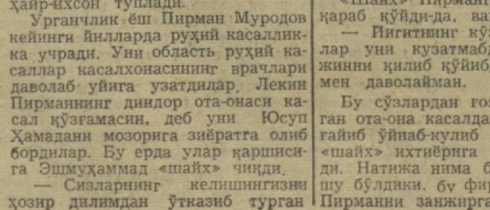
Мен, ўз муҳозааларимизни
Сизга, Жааноб Бош министр, жу-
да очиб қилиб бериётирман, чунки
мен Совет ҳукуматининг шу
позицияда қаттиқ турганлигини
Сизнинг билишингизни истар эдим.
Бирлашган Миллатлар Ташкило-
тиги қўриқиб қўйишнинг мустахкам
лашши ва уни соғлом ташкилотга
айлантириши астойдил истава,
кимки халқаро вазиятни юмшати-
ш ва тинчликни мустахкамлаш
тарafdида бўлса, у, Бирлашган
Миллатлар Ташкилотини адолат-
ли асосда қайта ташкил этиш
тўғрисидаги тақлифни қувватла-
маслиги мумкин эмас.

Халқаро жиноят қилинида, —
Конго Республикасининг бош ми-
нистрини, сенат раисини му-
дофаа министрини ўлдиршда айб-
дор бўлган қотилларни суд қилиш
ва қаттиқ жаолаш керак. Бу жи-
ноят учун ким жаобгар эканлиги
бутун дунёга маълум. Бундай ша-
ронда тергов ёки тафтиш ўткази-
лаш қандайдир қомиссиялар та-
ъинлашнинг аниқ шунинг
мумкин? Рампандирки, бу нарса
мустамлакачиларнинг найранги-
лидир, ҳолос, улар ўзоқ давом қи-
ладиган «тектириш» ёрдами билан
Лумумбанинг қотилларини ҳамма
мамлакатларнинг халқлари талаб
қилаётган жазадан қутқариб қо-
лмоқчилар, ишчи қўлиб юбормоқ-
чилар ҳамма шу ўлдирчи натижа-
сида туғилган ғазаб ва алам ҳис-
ларини йўқотиб юборадиган вақт
келганини қўтиб ўтирмоқчилар.
Сўнгра эса, бирор капитан синга-
ри майдароқ махлук ҳамма вақт
тоқилади, ёки қотилларни қидриб
топиб бўлмади, деб умуман айиб
қўли қолдириб ва жаллод Чомбе-
нинг беёнақай ўлдирма гаплари-
ни тақорлаб, Катангадаги фалон
қиллоҳ аҳолиси ўз-ўзидан қаҳ-
разига келганлиги натижада бу
воқеа содир бўлди, деб айта қо-
лади ва ҳаназо.

Аммо, биз, Конго халқининг
миллий қахрамонларини ўлдир-
иш

риш мумкин эмас. Бундай аҳвол
халқларнинг мустақиллигини ва
озодлигини бўғиш сиёсатини ўтқа-
зишган мустамлакачи, импери-
алистик давлатларгагина қўл кел-
моқда.

Мустамлакачиларнинг қоли-
қини ҳозир ўз кўзини Конгода
синоб қўрмоқда. Асли қонқилиб
бўлган Касавубу, Мобуту, Чомбе,
Ило ва бошқа ўз қишларининг
ёрдами билан бу со

адим. Марҳамат, тилагининг!

— Улғимиз касалдонлик чидки-ку, — деди Муллекин унинг касалдан бош бугангани кўнгилми тўрбиди, бир «куф-суф» кўнганиз.

«Шайх» Пирманга муқараб қўйдан, байсай — Иигитнинг кузи белар уни кузатмай, қолдириб қўйибди кўнган, бимен даволаймай.

Бу сўзлардан гоъдан ота-она касалдан бошгайиб ўйнаб-қуллб юрган «шайх» ихтиргина ташдид. Натиқа нима бўлди, шу бўлдики, бу фиррибга Пирманин занжирга сол

Каспак зарби-
радор бўлди.
Кулдан ўтгун
да фирибгарга
диб чиқиб кетди.
Отагачлик Хужай-
май, деб ана
У. Шовот рай-
он колхозининг
Бобононов, Ур-
Пахтадор кол-
Хасайн Хайит-
ий найранглар
ли.
бу товлалачи-
бини олиб таш-
миқан?

БРОХИМОВ,
истон» мухбири'

Ажабо,

Живань

БИРМА

чанкайшичилар курул-яроғи

Н. Ме

катларга етказиб бериш илтимос қилинади.

Редактор
И. РАҲИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС

КОММУТАТОР — 26334, 33262, Республика тармуши — 33469, Пропанга 29.005, Совет курилиши — 34786, санъат — 32036, Фан, мактаб ва олимпиада — 32347, Оммавий ишлар 31226, Эълонлар — 28142.

«Кизил Узбекистон», «Правда бирлашган нашриятининг»

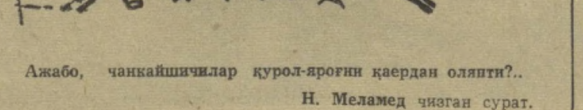
Р. 09047.

МИЗ: **ТОШКЕНТ,**
«Правда Востока»,
қўчаси 26 уй

қилли бўлимларининг телефонлари:
— 33469. Саноат ва транспорт —
Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва
фун урталар — 34524. Маҳаллий —
ва хатлар — 29005. Секретариат —

«Востока» ва «Ҷўбекистон» Сурх»
босмахонаси.

Нафис. Б. 48.

БИЗНИНГ АДРЕС

КОММУТАТОР — 26334, 33262, Репартија турмуши — 33469, Пропаганда — 005, Совет куриллиши — 34780, Ўзғат — 32036, Фан, мактаб ва олимпик борот — 33247, Оммавий ишлар — 226, Ўзлонлар — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда» бирлашган нашриётининг
Р. 09047.

МИЗ: **ТОШКЕНТ,**
«Правда Востока»,
қўчаси 26 уй

қилли бўлимларининг телефонлари:
— 33469. Саноат ва транспорт —
Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва
фун урталар — 34524. Маҳаллий —
ва хатлар — 29005. Секретариат —

«Востока» ва «Ҷўбекистон» Сурх»
босмахонаси.

Нафис. Б. 48.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон» Сурх»
бирлашган нашриётининг босмаҳонаси.

Р. 09047. Нашр. Б. 48.